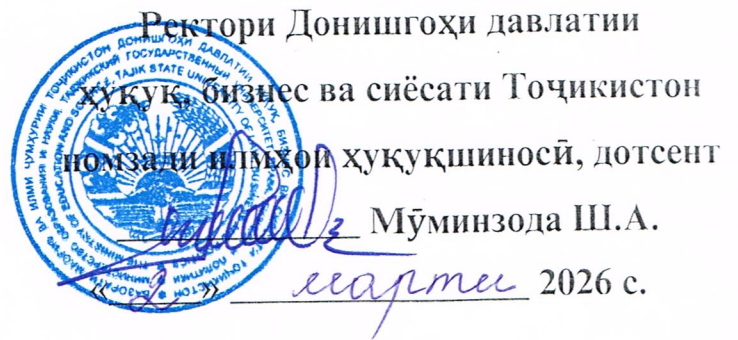

«Тасдиқ менамоям»

ХУЛОСАИ

Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон оид ба диссертатсияи номзидии унвонҷӯ Юсупова Зарина Шарофитдиновна дар мавзӯи «Нақши Пешвои миллат дар рушди сиёсати иҷтимоӣ нисбат ба дастгирии занон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (охири асри XX – ибтидои асри XXI)» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзиди илмҳои таърих, аз рӯи ихтисоси 6.1.1. Таърихи ватанӣ (таърихи халқи тоҷик)

Диссертатсияи унвонҷӯ Юсупова Зарина Шарофитдиновна дар мавзӯи «Нақши Пешвои миллат дар рушди сиёсати иҷтимоӣ нисбат ба дастгирии занон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (охири асри XX – ибтидои асри XXI)» аз рӯи ихтисоси 6.1.1. Таърихи Ватанӣ (таърихи халқи тоҷик) дар кафедраи таърих ва диншиносии Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон иҷро шудааст.

Юсупова З.Ш. аз соли 2012 то соли 2017 ба ҳайси унвонҷӯи кафедраи таърих ва диншиносӣ фаъолияти илмӣ-тадқиқотӣ намудааст.

Юсупова Зарина Шарофитдиновна имтиҳонҳои минимуми номзадиро аз фанни таърих ва фалсафаи илм (шаҳодатномаи №366 аз 15 декабри соли 2012) бо баҳои «аъло» ва аз фанни забони хориҷӣ (англисӣ) (шаҳодатномаи №364 аз 12 апрели соли 2013) бо баҳои «аъло», имтиҳони таҳассусӣ аз фанҳои таърихи умумӣ (шаҳодатномаи №87 аз 27 ноябри соли 2024) бо баҳои «аъло» ва таърихи ватанӣ (таърихи халқи тоҷик)

(шаҳодатномаи №87 аз 11 декабри соли 2024) бо баҳои «аъло» супоридааст.

Мавзуи диссертатсияи номзадӣ дар мавзуи «Нақши Пешвои миллат дар рушди сиёсати иҷтимоӣ нисбат ба дастгирии занон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (охири асри XX – ибтидои асри XXI» таҳти роҳбарии Исамитдинов Ж.Б., номзоди илмҳои таърих, дотсенти кафедраи таърихи халқи тоҷики МТД “Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Б.Ғафуров” дар ҷаласаи шӯрои олимони Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон аз 29.01.2016, протоколи №5 тасдиқ шудааст. Дар давраи омодазории диссертатсия З.Ш. Юсупова ҳамчун унвонҷӯи кафедраи таърих ва диншиносии Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон ва муаллими калони кафедраи ҳуқуқи конституционӣ фаъолият менамуд.

Диссертатсияи Юсупова З.Ш. 21 феввали соли 2026 дар ҷаласаи кафедраи таърих ва диншиносии Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон (суратҷаласаи №7) баррасӣ шудааст. Дар раванди муҳокимаи диссертатсия шахсони зерин иштирок намуданд: мудири кафедраи таърих ва диншиносӣ, дотсент Ҳамидова М.М., профессор Ҳомидзода Ф.М., номзоди илмҳои таърих, дотсентон Дӯстов Д.К., Абдуқодиров А.А., Умарова М.С., Файзуллоева М.Ш., Баҳодурова Ф.Ш., н.и.ф., дотсент Нурмаҳмадов Ю.Ш., муаллимони калон Мансурова М.А., Қодирова Н.М., Мақсудова М.Ғ., Олимов Д.Р., Қаҳҳоров У.А., ассистентон Ҷӯраев М.М., Мирзохоҷаева У.М., инчунин даъватшудагон аз факултети таърих ва ҳуқуқи МТД “Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Б.Ғафуров” д.и.т., профессори кафедраи таърихи халқи тоҷик Турсунов Б.Р., н.и.т. дотсенти кафедраи таърихи халқи тоҷик Исомитдинов Ж.Б. (роҳбари илмӣ), н.и.т., дотсенти кафедраи методикаи таълими таърих ва ҳуқуқ Раҳматова М. ба ҳайси экспертони даъватшуда, коргузори кафедраи таърих ва диншиносӣ Исмонова Н.У.

Аз муҳокима ва баррасии диссертатсияи унвонҷӯ Юсупова Зарина Шарофитдиновна дар мавзуи «Нақши Пешвои миллат дар рушди сиёсати иҷтимоӣ нисбат ба дастгирии занон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (охири асри XX – ибтидои асри XXI)» чунин хулосабарорӣ карда шуд:

Диссертатсия ба омӯзиши масъалаҳои муҳимтарини таърихи халқи тоҷик: хусусиятҳои сохти ҷамъиятию сиёсии давлат, рушди иқтисодии он; усулҳои идоракунии, дастурҳои ҳуқуқӣ, сатҳи фарҳанг ва худшиносии ҷомеа ба мавқеи зан дар ҷомеа зич алоқаманд аст. Вақтҳои охир таваҷҷуҳи илмӣ ба мушкилоти ҳифз ва пуштибонии занон дар Тоҷикистони муосир хеле бештар шудааст. Ин асосан ба тағйироти низоми иҷтимоию иқтисодии давлату ҷомеаи мо, ки аз ибтидои солҳои 90-уми асри XX ба вуқӯъ пайваست, вобаста аст.

1. Баҳо ба рисолаи унвонҷӯ. Аҳаммияти таҳқиқот, пеш аз ҳама, бо зарурати таҳияи сиёсати гендерӣ, ки ба воқеияти имрӯза бештар мувофиқ мебошад, алоқаманд аст. Мутобиқ шудани занони Тоҷикистон ба шароити муосири сиёсӣ ва иҷтимоию иқтисодӣ харчи зиёдро талаб мекунад. Баъди пошхӯрии Иттиҳоди Шӯравӣ ва авҷ гирифтани бухрони иқтисодӣ, коҳиш ёфтани сатҳи иштиғол ва маҳдудшавии барномаҳои иҷтимоӣ занонро ба гурӯҳи осебпазирӣ ҷомеа табдил доданд.

Зарурати омӯзиши мавзӯ. Омӯзиши мавзуи «Нақши Пешвои миллат дар рушди сиёсати иҷтимоӣ нисбат ба дастгирии занон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (охири асри XX – ибтидои асри XXI)» бо чанд сабаб вазифаи таъхирнопазир мебошад:

Якум, баъди ба даст овардани истиқлолият дар соли 1991, Ҷумҳурии Тоҷикистон марҳилаҳои муҳим ва мураккаби таҳаввули иҷтимоиву сиёсиро аз сар гузаронд. Ҷанги шаҳрвандӣ (1992-1997) боиси тағйироти амиқ дар сохтори ҷомеа шуд ва ба ҷойгоҳу нақши занон таъсири ҷиддӣ расонд. Дар замони бесуботӣ ва мушкилоти иқтисодӣ аксар вақт мавқеъ ва ҳуқуқи занон зери таҳдид қарор мегирифт. Идроки ин ҷанбаи масъала

барои таҳлили сиёсати минбаъдаи давлатӣ зери сарпарастии Пешвои миллат – Эмомалӣ Раҳмон хеле муҳим арзёбӣ мегардад.

Дуюм, баъди ба охир расидани ҷанги шаҳрвандӣ Пешвои миллат ва Ҳукумати Тоҷикистон барои беҳтар намудани вазъи занон як силсила чораҳо андешиданд. Соли 1999 дар Ҷумҳурии Тоҷикистон қонуни махсус дар бораи ҳифзи иҷтимоии занон қабул шуд, ки таъмини ҳуқуқи манфиатҳои онҳоро дар сатҳи давлатӣ кафолат меод. Ҳамзамон, бо ибтикори Пешвои миллат кишвар ба як қатор конвенсияҳои байналмилалӣ, аз ҷумла Конвенсия оид ба барҳам додани ҳама гуна таъбиз нисбат ба занон (CEDAW) ҳамроҳ гардид. Ин иқдом барои ҳифзи ҳуқуқи занон заминаи ҳуқуқӣ фароҳам оварданд, ки татбиқи воқеии онҳо омӯзиши муфассалро тақозо мекунад.

Севум, сарфи назар аз мавҷудияти қонунҳо ва барномаҳо дар давоми даҳсолаи аввали соҳибистиклолӣ дар Тоҷикистон масъалаи занон ҳамчун як мушкили шадид боқӣ монд. Занон аксаран бо хушунати хонаводагӣ, таъбиз дар бозори меҳнат ва дастрасии маҳдуд ба таҳсилот ва тандурустӣ рӯбарӯ мешуданд. Табиист, ки ин ҳама зарурати талошҳои минбаъдаи Сарвари давлат Эмомалӣ Раҳмон ва ҷомеаро тақозо мекард.

Чорум, ислоҳоти иқтисодие, ки таҳти сарвари Пешвои миллат, президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон дар солҳои 2000-ум гузаронида шуда буд, ба вазъи занон бе таъсир намонд. Сарфи назар аз беҳбудӣҳо дар баъзе соҳаҳо, аз қабili дастрасӣ ба таҳсил, иштироки занон дар қувваи корӣ аксар вақт паст боқӣ мемонад. Шароити кори занон ва сатҳи музди кори онҳо нисбат ба мардон пасттар буда, зарурати муносибати маҷмуиро барои ҳалли ин муаммоҳо ба миён меоварад.

Панҷум, таҳқиқи татбиқи сиёсати давлатии ҳифз ва дастгирии занон дар Тоҷикистон таҳти сарвари Пешвои имиллат дар солҳои 1991–2021 амалӣ гаштанд, барои дарки амиқи механизмҳои таъсиррасон ба вазъи иҷтимоиву иқтисодии занон дар кишвар, инчунин муайян кардани

таҷрибаҳои муваффақ ва самарабахш аҳаммияти хоса дорад. Ин таҳлил на танҳо барои таҳияи сиёсати муассиртар, балки баҳри ташаккули шуури ҷамъиятӣ, ки ба баробарии гендерӣ ва ҳифзи ҳуқуқи занон дар Тоҷикистон мусоидат мекунад, аҳаммият дорад.

Шашум, аҳаммияти таҳқиқотро омилҳои зиёд, шуруъ аз сиёсати дохилӣ то тамоюлҳои ҷаҳонӣ, муайян мекунад. Тадқиқоти мазкур на танҳо таҳлили амиқи вазъи кунуниро имконпазир мегардонад, балки ба таҳияи сиёсату барномаҳои бештари муассир бо сарвари Пешвои миллат роҳандозӣ гашт, ҷиҳати мусоидат ба баробарии гендерӣ ва пешрафти занон дар кишвар шароит фароҳам меорад. Муносибати низомманд ба омӯзиши ин мавзӯ ба ҳамгироии дурнамои гендерӣ ба равандҳои васеътари иҷтимоӣ ва иқтисодӣ мусоидат намуда, дар ниҳоят моро ба ҷомеаи одилонатар ва устувортар оварда мерасонад. Бархӯрд ба ин мавзӯ бояд гуногунҷанба бошад ва аз ҷумла таҳлили ҷанбаҳои ҳуқуқӣ, иҷтимоӣ, иқтисодӣ ва фарҳангиро дар бар гирад. Ин ба мо имкон медиҳад, ки стратегияҳо ва барномаҳои муассиртаре таҳия кунем, ки ба беҳбуди вазъи занон ва таъмини ҳуқуқи онҳо дар Тоҷикистон мусоидат кунанд.

2. Иштироки шахсии муаллиф дар ҷараёни ба даст овардани натиҷаҳои илмӣ. Ҳамаи марҳилаҳои иҷроӣ нақшаи таҳқиқоти диссертатсионӣ, асосноккунии мубрамияти он, гузоштани мақсад ва вазифаҳои таҳқиқ - таҳлил, ба тартиб даровардан ва истифодаи маълумоти сарчашмаҳои таърихӣ, инчунин осори илмӣ муҳаққиқони ватанӣ доир ба мавзӯ бо иштироки бевоситаи муаллиф баргузор шудаанд. Дурустӣ ва асоснок будани натиҷаҳои таҳқиқот тавассути асосноксозии методикаи таҳқиқ, пешниҳоди далелҳои таъмин карда мешавад.

3. Дараҷаи бозғатимодии натиҷаҳои диссертатсионӣ. Мавқеи зан дар ҷамъият масъалаи бисёрҷанба аст. Ин масъалаҳоро муаррихону демографҳо, файласуфон, иқтисоддонҳо, ҷомеашиносон, фарҳангшиносон, ҳуқуқшиносон, табибон, равоншиносон ва дигар мутахассисони соҳаи

илмҳои ҷамъиятӣ баррасӣ ва ҳал мекунад. Бояд гуфт, ки асарҳои таърихӣ дар ҳаҷми умумии таҳқиқот ҷои зиёдро ишғол намекунад. Бахусус дар давраи истиқлол ва дар робита бо сиёсати давлатӣ ва шахсияти Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон мавриди таҳлил қарор медиҳанд, ҳанӯз маҳдуданд. Таҳқиқоти гендершиносии муосир аз анъанаҳои феминистӣ сарчашма мегиранд, ки аз як тараф, ба таърихи никоҳу оила ва, аз тарафи дигар, ба мавқеи занон дар сомонҳои гуногуни иҷтимоӣ дар шароити мушаххаси таърихӣ инкишофи онҳо таъсия мекунад.

4. Мақсад ва вазифаҳои таҳқиқот. Мақсади асосии таҳқиқот дар он ифода меёбад, ки нақши муҳими Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмонро дар ташаккул, татбиқ ва пешбурди сиёсати давлатӣ ҷиҳати беҳтарсозии вазъи иҷтимоиву иқтисодии занон дар давраи истиқлолият омӯзиш ва таҳлили илмӣ намояд. Барои анҷом додани ин мақсад муаллифи рисола ба иҷрои **вазифаҳои зерин иқдом кардааст:**

- таҳлили шароити заминаҳои ташаккули сиёсати давлатӣ дар самти ҳифзи ҳуқуқ ва дастгирии иҷтимоии занон дар солҳои аввали истиқлолият;
- омӯзиши саҳми шахсии Пешвои миллат Эмомалӣ Раҳмон дар ташкили сиёсати гендерӣ ва мустаҳкам кардани мавқеи занон дар ҷомеа тавассути қабули стратегияҳо, қонунҳо ва барномаҳои миллӣ;
- таҳлили нақши Пешвои миллат дар густариши ҳамкориҳои давлатӣ бо ташкилотҳои байналмилалӣ ва ғайриҳукуматӣ ҷиҳати ҳимоя ва дастгирии иҷтимоиву иқтисодии занон;
- баррасии тадбирҳои амалӣ ва ташаббусҳои Пешвои миллат дар самти беҳтар гардондани хизматрасониҳои тиббӣ, ҳимояи модару кӯдак ва паст кардани сатҳи зӯроварии хонаводагӣ;
- таҳлили сиёсати Пешвои миллат дар фароҳамсозии шароит барои шуғл ва соҳибкории занон, инчунин ба бозори меҳнат ҷалб кардани онҳо дар шароити иқтисоди бозорӣ;

- муқоисаи тағйироти иҷтимоиву иқтисодии занон дар давраҳои гуногуни истиқлолият бо дарназардошти таъсири сиёсати Пешвои миллат;

- таҳияи тавсияҳои илмӣ ва амалӣ чиҳати боз ҳам такмил додани сиёсати давлатӣ дар соҳаи дастгирии иҷтимоиву иқтисодии занон дар асоси таҷрибаи Пешвои миллат.

5. Навгони илмӣ таҳқиқот дар он аст, ки бори аввал таҳти роҳнамоӣ ва сарпарастии Пешвои миллат Эмомалӣ Раҳмон, рушди таърихӣ, низоми ҳифз ва дастгирии занон дар Тоҷикистони пасошуравӣ ва дар шароити гузариш ба иқтисоди бозорӣ мавриди таҳлил ва баррасӣ қарор мегирад. Вобастагии ҳифзи иҷтимоии занон ба муносибатҳои иқтисодии ҷамъият ва низоми ҷамъиятию сиёсӣ бо ташаббус ва роҳнамоии Пешвои миллат муайян карда шудааст.

Новобаста аз он, ки дигаргуниҳои иҷтимоию иқтисодии кишвар, дар ибтидои давраи соҳибистиқлолии кишвар, аксарияти занонро дар вазъияти вазнин қарор додаанд, муаллиф таъсири мусбати сиёсати қабулкардари дар охири асри XX – ибтидои асри XXI пай бурдааст ва қарорҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯи бисёр чиҳатҳои ҳаётан муҳимро таҳлил намудааст. Барномаҳои иҷтимоӣ, ки бо ибтиқори Пешвои миллат тартиб дода шудаанд, ба ҳалли масъалаҳои модару кӯдак, бо манзил (махсусан дар сектори давлатӣ) таъмин намудан ва таъминоти иҷтимоии аҳолии ҷумҳурӣ нигаронида шудаанд.

6. Аҳамияти назариявӣ натиҷаҳои таҳқиқоти диссертатсионӣ. Таҳқиқот дар заминаи роҳнамоӣ ва сарпарастии Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон аҳамияти назариявӣ ва амалии бузург дорад. Маводи пешниҳодшуда, муқаррароти илмӣ, далелҳо, хулосаҳо ва тавсияҳои дар асар баёншуда метавонанд ҳангоми эҷоди асарҳои умумӣ оид ба таърихи илми таърихшиносӣ, навиштани китобҳо оид ба масъалаҳои гендерӣ, омода кардани китобҳои дарсӣ, мутолиаи курсҳо ва семинарҳои махсус оид ба фанҳои таърих дар донишгоҳҳо истифода шаванд. Ҳамазмон, таҳқиқот

тавсияҳои асосиро оид ба такмили барномаҳои мавҷудай давлатӣ оид ба дастгирии занон, ки ба баланд бардоштани самаранокии онҳо мусоидат мекунанд, пешниҳод менамояд. Натиҷаҳои таҳқиқотро метавон барои таҳияи тадбирҳои мушаххасе истифода кард, ки ба баланд бардоштани нақши занон дар соҳаҳои гуногун, аз қабili маориф, тандурустӣ ва фаъолияти иқтисодӣ нигаронида шудаанд. Таҳқиқот барои баланд бардоштани сатҳи огоҳии ҷомеа дар бораи мушкилоти занон мусоидат мекунад, ки метавонад ба тағйири афкори ҷомеа ва аз байн бурдани рафтору одатҳои қолабӣ мусоидат кунад. Натиҷаҳоро метавон дар муассисаҳои таълимӣ барои тайёр кардани мутахассисон дар соҳаи гендершиносӣ ва ҳуқуқи занон истифода бурд.

7. Мутобиқати диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси илмӣ. Рисола ба шиносномаи ихтисоси илмӣ 6.1.1. Таърихи ватанӣ (таърихи халқи тоҷик) мувофиқат мекунад. Самтҳои таҳқиқот: таърихи рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон, сиёсати давлатӣ оид ба ҳифзи иҷтимоии занон ва татбиқи он дар охири асри XX – ибтидои асри XXI; таъсири ислоҳоти иқтисодӣ ва ҷамъиятию сиёсӣ ба рафтори никоҳӣ ва репродуктивии занон, ба беҳтар шудани вазъи иҷтимоию иқтисодии онҳо, муҳофизати модару кӯдак.

Натиҷаи таҳқиқоти мазкур, хулосаю наwgониҳои илмӣ, муқаррароти ба ҳимоя пешниҳодшаванда ва тавсияҳои ҷанбаи амалидошта бевосита аз ҷониби муаллиф таҳия, баррасӣ ва собит карда шудаанд. Мундариҷа ва муқаррароти асосии диссертатсия дар 15 мақолаҳои илмӣ, аз ҷумла 6 мақолаи дар маҷаллаҳои тақризшавандаи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон нашр намудаи унвонҷӯ инъикоси худро ёфтааст. Ҳамчунин, аз рӯи мавзӯи диссертатсия унвонҷӯ дар конференсияҳои илмию амалӣ бо маърузаҳо баромад кардааст.

Феҳрасти интишорот аз рӯйи мавзӯи диссертатсия дар нашрияҳо ва маҷаллаҳои илмӣ тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионӣ назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон:

1. Юсупова З.Ш. Таҷрибаи таърихӣ сиёсати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар самти баланд бардоштани мавқеи зан дар ҷомеа // Ахбори Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ бизнес ва сиёсати Тоҷикистон. Силсилаи илмҳои гуманитарӣ. - №2 (58). – Хуҷанд, 2014. – С. 156 - 163; ISSN 2218 – 256X.

2. Юсупова З.Ш. Баъзе мулоҳизаҳо роҷеъ ба таъмини сиёсати гендерӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон // Ахбори Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ бизнес ва сиёсати Тоҷикистон. Силсилаи илмҳои гуманитарӣ. - №2 (87). – Хуҷанд, 2021. – С. 31- 41; ISSN 2413 – 2004.

3. Юсупова З.Ш. Баъзе мулоҳизаҳо оид ба иштироки занон дар ҳаёти иҷтимоӣ иқтисодии Тоҷикистони муосир ва беҳдошти вазъи иҷтимоӣ онҳо // Ахбори Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ бизнес ва сиёсати Тоҷикистон. Силсилаи илмҳои гуманитарӣ. - №4 (93). – Хуҷанд, 2022. – С. 20 - 28; ISSN 2413 – 2004.

4. Юсупова З.Ш. Аз таърихи рушди бозори меҳнат ва ҳифзи иҷтимоӣ занон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ибтидои асри XXI // Паёми Донишгоҳи Миллии Тоҷикистон. Силсилаи илмҳои гуманитарӣ. - №5. – Душанбе, 2023. – С. 66 - 73; ISSN 2074 – 1847.

5. Юсупова З.Ш. Хатари ҳушунат дар оила ва роҳҳои пешгирии он // Ахбори Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ бизнес ва сиёсати Тоҷикистон. Силсилаи илмҳои гуманитарӣ. - №2 (99). – Хуҷанд, 2024. – С. 32 - 40; ISSN 2218 – 256X.

6. Юсупова З.Ш. Таҳаввули сиёсати иҷтимоӣ ва низоми хизматрасонии тиббӣ оид ба ҳифзи модару кӯдак дар Тоҷикистони соҳибистиклол // Ахбори Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ бизнес ва сиёсати Тоҷикистон. Силсилаи илмҳои гуманитарӣ. - №4 (105) – Хуҷанд, 2025. – С. 49 - 57; ISSN 2218 – 256X.

Мақолаҳои дар дигар нашрияҳо ба таъб расида:

7. Юсупова З.Ш. Мавқеи зан дар оила ва ҷомеа //Маҷмуи мақолаҳои илмӣ «Таъмини волоияти қонун заминаи муҳимми таҳкими истиқлолияти давлатӣ» бахшида ба 20-солагии ДДХБСТ. – Хуҷанд, 2013. - №6. – С. 261-268.

8. Юсупова З.Ш. Масоили бароборхуқуқии гендерӣ дар Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон. Рушди илмҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ дар замонҳои муосир: муаммо, ҳолат ва дурнамои инкишоф (маҷмуаи мақолаҳои конференсияи илмӣ назариявии устодону олимони ДДХБСТ, 29-30 майи соли 2014). – Хуҷанд, 2014. – С.140 -144.

9. Юсупова З.Ш. Юсупова З.Ш. Социально-правовая поддержка женщин, защита материнства и детства //Маводи конференсияи илмӣ амалии ҷумҳуриявӣ, таҳти унвони «Тоҷикистон дар асри XXI: дурнамои рушди устувори иқтисодиёти миллӣ». (27 ноябри соли 2014) ДДХБСТ. – Хуҷанд: Ношир, 2015. – С. 573-577.

10. Юсупова З.Ш. Истиқлолияти давлатӣ ва нақши он дар тақмили институтҳои ҳимояи ҳуқуқи занон (дар мисоли Тоҷикистон) //Маводи конференсияи илмӣ амалии устодону донишҷӯёни ДДХБСТ, таҳти унвони «Рушди илм дар партави истиқлолият ва ваҳдати миллӣ». (14 июни соли 2016). – Хуҷанд: Дабир, 2017. – С. 118 -124.

11. Юсупова З.Ш. Нақши Конститутсия дар рушди танзими муносибатҳои оилавӣ //Маводи Конференсияи байналмилалӣ илмӣ-методӣ “Масоили мубрами илми ҳуқуқшиносии муосир ва роҳҳои ҳалли онҳо: назария ва амалия”. – Хуҷанд: Ношир, 2019. – С. 361 - 364.

12. Юсупова З.Ш. Саҳми Пешвои миллат дар барқарор намудани сулҳ //Маводи конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-назариявии ДДХБСТ “Пешвои миллат эҳғари тамаддуни тоҷикон”. – Хуҷанд: Ношир, 2019. – С. 418 - 423.

13. Юсупова З.Ш. Баъзе мулоҳизаҳо оид ба иштироки занон дар ҳаёти сиёсии Тоҷикистони муосир //Маводи конференсияи илмӣ-амалии ҳаёти

профессорону омӯзгорон ва муҳаққиқони ҷавон таҳти унвонӣ “Рушди илм ва инноватсия дар шароити рақамикунонӣ”, аз рӯйи бахши ҳуқуқи судӣ ва назорати прокурорӣ, ба ифтихори 35-солагии Истиқлоли давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва 30 – солагии ДДҲБСТ (17-21 апрели соли 2023). – Хуҷанд: Парки технологии ДДҲБСТ, 2023. – С.182-188.

14. Юсупова З.Ш. Мавқеи ҳуқуқии занон дар замони соҳибистиқлолӣ //Маводи конференсияи илмӣ-амалии ҳайати профессорону омӯзгорон ва муҳаққони ҷавон таҳти унвони «Ҳамгироии илм ва истеҳсолот баҳри татбиқи ҳадафҳои стратегии миллӣ», бахшида ба эълон гаштани солҳои 2022-2026 «Солҳои рушди саноат» ва Рӯзи илми тоҷик (21-25 апрели соли 2022). – Хуҷанд, 2022. – С. 75-80.

15. Юсупова З.Ш. Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон – кафили ҳимояи ҳуқуқу манфиатҳои модару кӯдак //Маводи конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ – амалӣ таҳти унвони «Рушди устувор дар соҳаҳои иқтисодиёт, суботи иҷтимоӣ, мувозинати экологӣ ва баланд бардоштани сатҳи некӯаҳволии мардуми Тоҷикистон» бахшида ба амалишавии «Стратегияи рушди иқтисодӣ «сабз» дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2023 – 2037» ва Рӯзи илми тоҷик. – Хуҷанд: Дабир, 2025. – С. 165 – 170.

Дар натиҷаи муҳокимаи диссертатсияи Юсупова З.Ш. дар мавзӯи «Нақши Пешвои миллат дар рушди сиёсати иҷтимоӣ нисбат ба дастгирии занон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (охири асри XX – ибтидои асри XXI)» **қарор қабул карда шуд:**

1. Диссертатсияи унвончӯ Юсупова Зарина Шарофитдиновнаро дар мавзӯи «Нақши Пешвои миллат дар рушди сиёсати иҷтимоӣ нисбат ба дастгирии занон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (охири асри XX – ибтидои асри XXI)» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои таърих аз рӯйи ихтисоси 6.1.1. Таърихи ватанӣ (таърихи халқи тоҷик) таҳқиқоти илмии анҷомёфта ҳисобида шуда, он ба талаботи муқарраргардидаи КОА-и назди

Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба дарёфти дараҷаҳои илмӣ ҷавобгӯ мебошад.

2. Диссертатсияи унвонҷӯ Юсупова З.Ш. дар мавзуи «Нақши Пешвои миллат дар рушди сиёсати иҷтимоӣ нисбат ба дастгирии замон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (охирӣ асри XX – ибтидои асри XXI)» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои таърих аз рӯйи ихтисоси 6.1.1. Таърихи ватанӣ (таърихи халқи тоҷик) ба ҳимояи кушод дар Шӯрои диссертатсионӣ 6D. КОА - 114 назди МДТ «Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Бобоҷон Ғафуров» пешниҳод карда мешавад.

Хулоса дар ҷаласаи кафедраи таърих ва диншиносии Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон қабул гардидааст.

Дар ҷаласа иштирок доштанд: 19 нафар. Натиҷаи овоздиҳӣ: «тарафдор» - 19 нафар; «зид» - нест; «бетараф» - нест.

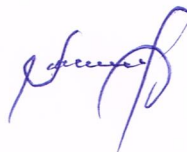
Қарор яқдилона қабул карда шуд. (Протоколи №7 аз 21.02.2026)

Раиси ҷаласа, мудири кафедраи
таърих ва диншиносии Донишгоҳи
давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон,
н.и.т., дотсент

Ҳамидова М.М.

Котиби ҷаласа,
муаллими калон

Олимов Д.Р.

Имзоҳои Ҳамидова М.М. ва Олимов Д.Р.ро тасдиқ мекунам:

Сардори раёсати кадрҳо
ва корҳои махсуси ДДХБСТ

Бобоев А.Х.

суроға: 735700, ш. Хуҷанд, микр. 17, х.1.

Тел.: +992342223811 Факс: +992342225170 E-mail: tsulp@rambler.ru